

The true utopia is when the situation is so without issue, without a way to resolve it within the coordinates of the possible that out of the pure urge of survival you have to invent a new space. Utopia is not kind of a free imagination, utopia is a matter of innermost urgency, you are forced to imagine as the only way out, and this is the utopia we need today.

Slavoj Žižek
in the documentary *Žižek!* (2005) by Astra Taylor

CZ:

„Krizová všednost“ [pohltila](#) nejen filmový průmysl, ale celý svět. Se svými pracovními podmínkami je [nespokojeno](#) 76% českých filmových pracovníků a pracovníc. Psychické problémy v posledním roce zažilo 73% z nich. Studie provedené mezi profesionály z oblasti dokumentárního filmu, [ukazují](#) děsivé výsledky: režisér by musel pracovat na sedmi projektech současně, aby dosáhl průměrného platu.

Hledat optimismus mimo filmový průmysl je neméně náročné. Po čtyřech letech asociální vlády česká společnost tiše a pokorně očekává návrat autokratického populisty k moci. Nový kurz USA posiluje pravicová neonacistická hnutí v Evropě, kvůli nimž musí miliony lidí opět žít ve strachu, že se jejich pas nebo barva pleti, sexuální orientace či politické názory stanou překážkou klidného života. Antihumánní ruský režim se pro západní kolegy opět stává přijatelným účastníkem kulatých stolů a konferencí o bezpečnosti.

Kladu si otázku: **jak by měl stav každodenní krize ovlivnit práci vzdělávacích institucí?**

Viděli jsme, že ve chvílích nečekaných tragédií, pod vlivem kolektivního šoku, umí univerzity nabídnout pomoc svým studentům a zaměstnancům. V případě FAMU by nejlepším příkladem byla reakce na začátek totální ruské invaze na území Ukrajiny. Zde je jen částečný výčet organizované pomoci:

1. Stipendijní podpora a úvodní pomoc k zajištění pobytu uprchlých ukrajinských studentek a studentů, pedagožek a pedagogů z válkou zasažené Ukrajiny.
2. Intenzivní měsíční kurz českého jazyka pro všechny studenty z Ukrajiny.
3. Dvouhodinový webinář o komunikaci a sebepěči při krizové události nejen pro ukrajinské, ruské, běloruské a české studentky a studenty.
4. Projekce a doprovodný program v rámci série Culture for Refugees (FAMU)/
Культура для біженців (ФАМУ)

Tento výčet ukazuje, jak se FAMU ujala úkolu péče o psychickou a materiální pohodu svých studentů a studentek. Válka pokračuje, krize obklopují studenty i společnost ze všech stran. Máme-li být důslední, musíme uznat, že v době jako ta naše **péče musí zůstat základní hodnotou vzdělávací instituce i v jejím každodenním provozu.**

Moje zkušenost jako studenta FAMU bohužel ukazuje, že náš školní život spíše reprodukuje společenské psychózy, než aby studentům nabízel alternativní prostor péče. Kvůli stanoveným studijním plánům je student FAMU nucen pracovat na několika projektech současně (v případě katedry zvuku a střihu to někdy dosahuje až pěti projektů v jednom

semestru), jako by už byl profesionálním filmařem, který využívá každé příležitosti, aby uživil svou početnou rodinu. Zároveň se student obává, že do konce studia nestihne nasbírat všechny potřebné kredity, protože v jeho rozvrhu není prostor pro zápis povinně-volitelných předmětů. Toto simulakrum „dospělého života“ odsouzeného k neustálému stresu je podporováno atmosférou soutěživosti, kdy jsou festivalové úspěchy aktivně propagovány na sociálních sítích FAMU.

Výsledkem je, že si jako student necítím motivován k soustředěnému tvůrčímu procesu, nabývám ale schopnost rychle vytvářet filmy, které postrádají reflexi a hlubší proniknutí do tématu.

Je pravda, že takový student se po ukončení studia líp přizpůsobí trhu práce (pokud nevyhoří). Jsem si jist, že na FAMU je dost lidí, kteří to považují za hlavní cíl vysokoškolského studia. Já vidím cíle této instituce jinak.

Vysoké školství v České republice je podporováno státem. Část daní českých rezidentů jde na to, abychom mohli studovat náš oblíbený obor - kinematografii. V mém chápání z toho vyplývá závazek ze strany vysokoškolské instituce. FAMU musí vychovávat studenty, kteří jsou schopni kritického myšlení a kterým záleží na společnosti, ve které žijí.

K uskutečnění tohoto cíle se FAMU musí obrátit proti proudu filmového a jakéhokoli moderního průmyslu. V oceánu hyperproduktivity se FAMU musí stát ostrovem, kde **kvalita vzdělávání a tvůrčího procesu má větší význam než kvantita výsledků (natočených filmů)**. Počet povinných cvičení se již stal tématem otevřeného akademického pléna. Děkan FAMU David Čeněk na plénu navrhl vytvořit plán pro další sběr názorů a řešení této problematiky. Věřím, že jde o důležitou diskusi, jejíž rozvoj bude v případě zvolení do Senátu jedním z mých hlavních úkolů.

Stejně tak je důležité kriticky přezkoumat seznam předmětů nabízených na FAMU. Na škole chybí pořádné humanitní vzdělání. Film nemůže existovat izolovaně od svého společensko-politického kontextu, ale zdá se, že podle FAMU současný filmař v České republice se bez tohoto kontextu obejde.

Místo neustálých příspěvků na sociálních sítích FAMU o tom, kdo vyhrál jakou cenu, by škola měla podporovat společensky angažované projekty svých studentů a motivovat studenty k jejich tvorbě pomocí kreditů a stipendií. FAMU musí být v aktivním kontaktu s okolním světem, jen tak můžeme vytvářet filmy, které jsou relevantní i mimo Ponrepo.

Samotná FAMU jako instituce se musí stát příkladem pro studenty. Vedení školy by se nemělo bát postavit se za lidská práva, svobodu kultury a solidaritu s utlačovanými. FAMU by se měla otevřeně podílet na veřejném životě, zejména pokud se politická situace přímo dotýká jejich studentů. Podporuji a oceňuji vyjádření proděkana Jakuba Kordy k situaci na Slovensku, které končí důležitými slovy o „**právu a povinnosti [FAMU] se angažovat**“. Tím víc je pro mě nepochopitelné, jak je možné, že poté, co Senát podpořil návrh na vyvěšení vlajky “Ceasefire” (vzhledem k genocidě v Gaze), bylo toto rozhodnutí všemi odpovědnými osobami zapomenuto a zaniklo někde na cestě do kolegia děkana.

Při sledování zpravodajských kanálů vidíme, jak se politický mainstream aktivně snaží zabít naši víru v možnost radikálních proměn, o to důležitější je pěstovat v sobě naději na "jiný svět" tím, že dokážeme utvářet lokální instituce podle našich, i těch nejidealističtějších představ. Pro mě je tento text pokusem o formulaci základů lokální utopie, na jejíž budování bych se rád podílel. Tato utopie má tři pilíře: **péče jako základní hodnota, angažovanost jako společenský závazek, kvalita vzdělávání a soustředěný tvůrčí proces místo hyperproduktivity!**

Děkuji
Georgij Mežujev / Georgy Mezhuev, student KDT

P.S. Podporuji znovuotevření bistra v přízemí Studia FAMU.

EN:

"Crisis ordinariness" has [engulfed](#) not only the film industry, but the entire world. 76% of Czech film workers are [dissatisfied](#) with their working conditions. 73% of them have experienced psychological problems in the last year. Studies conducted among documentary film professionals [show](#) frightening results: a director would have to work on seven projects at the same time to achieve an average salary.

Finding optimism outside the film industry is no less challenging. After four years of anti-social rule, Czech society is quietly and humbly awaiting the return of an autocratic populist to power. The new course of the USA is reinforcing right-wing neo-Nazi movements in Europe, which are forcing millions of people to live in fear once again that their passport or skin colour, sexual orientation or political views will become an obstacle to a peaceful life. The anti-humanistic Russian regime is once again becoming an acceptable participant in round tables and security conferences for Western colleagues.

I ask myself: **how should the state of everyday crisis affect the work of educational institutions?**

We have seen that in moments of unexpected tragedy, under the influence of collective shock, universities can offer help to their students and staff. In the case of FAMU, the best example would be the reaction to the beginning of the total Russian invasion of the territory of Ukraine. Here is only a partial list of programs organized by FAMU in reaction to the full-scale war:

1. Scholarship support and initial assistance to secure the stay of refugee Ukrainian students and teachers from war-affected Ukraine.
2. Intensive one-month Czech language course for all students from Ukraine.
3. A two-hour webinar on communication and self-care during a crisis event for Ukrainian, Russian, Belarusian and Czech students.
4. Screening and accompanying programme as part of the Culture for Refugees (FAMU)/ Kultūra для біженців (ФAMУ) series.

This list shows how FAMU has taken on the task of caring for the psychological and material well-being of its students for a period of time. The war continues, crises surround students and society on all sides. If we are to be consistent, we must recognise that in times like ours, **care must remain a core value of an educational institution even in its daily operations.**

Unfortunately, my experience as a FAMU student shows that our school life reproduces societal psychoses rather than offering students an alternative space of care. Because of the set curriculum, a FAMU student is forced to work on several projects at the same time (in the case of the sound and editing department, this sometimes amounts to five projects in one semester), as if he or she were already a professional filmmaker who takes every opportunity to support his or her large family. At the same time, the student is worried that they will not be able to accumulate all the necessary credits by the end of their studies, because there is no room in their schedule to enroll in compulsory electives. This simulacrum of an "adult life" doomed to constant stress is supported by an atmosphere of competition, where festival successes are actively promoted on FAMU's social networks.

As a result, I don't feel motivated to engage in a focused creative process as a student, but I am acquiring the ability to quickly create films that lack reflection and deeper exploration into the subject matter.

It's true that such a student will adapt better to the job market after graduation (if they don't burn out). I'm sure there are enough people at FAMU who consider this the main goal of university studies. I see the goals of this institution differently.

Higher education in the Czech Republic is supported by the state. Part of the taxes allow us to study our favourite field - cinematography. In my understanding, this implies a commitment on the part of the higher education institution. FAMU must educate students who are capable of critical thinking and who care about the society in which they live.

To accomplish this goal, FAMU must turn against the tide of film and any modern industry. In an ocean of hyper-productivity, FAMU must become an island where **the quality of education and the creative process is more important than the quantity of results (films made)**. The number of compulsory exercises has already become a topic of open academic plenary. David Čeněk, Dean of FAMU, proposed at the plenary to create a plan for further collecting opinions and addressing this issue. I believe this is an important discussion, the development of which will be one of my main tasks if elected to the Senate.

It is equally important to critically review the list of courses offered at FAMU. The school lacks a proper humanities education. Film cannot exist in isolation from its socio-political context, but it seems that, according to FAMU, contemporary filmmakers in the Czech Republic can work without this context.

Instead of constantly posting on FAMU's social media about who won what prize, the school's official media should support its students' socially engaged projects and motivate students to create them with credits and scholarships. FAMU needs to be in active contact with the outside world; only then can we create films that are relevant beyond Ponrepo.

FAMU itself as an institution must become an example for students. The school's leadership should not be afraid to stand up for human rights, cultural freedom, and solidarity with the oppressed. FAMU should openly participate in public life, especially when the political situation directly affects its students. I support and appreciate Vice Dean Jakub Korda's statement on the situation in Slovakia, which ends with important words about [FAMU's] **"right and duty to engage."** In this context it is even more incomprehensible to me how it is possible that after the Senate supported the proposal to fly the "Ceasefire" flag on the FAMU's building (in light of the genocide in Gaza), this decision was forgotten by all those responsible and disappeared somewhere on its way to the Dean's College.

Watching the news channels, we see how the political mainstream is actively trying to kill our faith in the possibility of radical change, making it all the more important to cultivate hope for a "different world" by shaping local institutions according to our own, even the most romantic, ideas. For me, this text is an attempt to formulate the foundations of a local utopia that I would like to participate in building. This utopia has three pillars: **care as a core value, engagement as a social commitment, quality education and a focused creative process instead of hyper-productivity!**

Thank you
Georgy Mezhuev, KDT student

P.S. I support the reopening of the bistro on the ground floor of the FAMU Studio.